

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Aluehallitus, § 206, 21.08.2023

Aluehallitus, § 224, 11.09.2023

Aluehallitus, § 318, 20.11.2023

§ 318

Pirkanmaan hyvinvointialueen vastaanottopalveluiden sekä työikäisten sosiaalipalveluiden palveluverkkosuunnitelma

18950/2023

Aluehallitus, 21.08.2023, § 206

Valmistelijat / lisätiedot:

Eeva Torppa-Saarinen, AVOPALVELUJEN PALVELULINJAJOHT, eeva.torppa-saarinen@pirha.fi

Liitteet

- 1 Palveluiden verkosto, vastaanottopalvelut ja työikäisten sosiaalipalveluiden suunnitelma
- 2 Laaja materiaali, Palveluiden verkoston suunnitelma
- 3 Tekniset korjaukset - Palveluiden verkosto, vastaanottopalvelut ja työikäisten sosiaalipalvelut

Pirkanmaan hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelman kärjen ” yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut” alatavoitteen ”eheä ja monikanavainen palveluiden verkosto” alla on toteutettu hyvinvointialueen vastaanottopalveluiden ja työikäisten sosiaalipalveluiden palveluverkkoa koskeva selvitys kevään 2023 aikana.

Selvityksen tavoitteet ja toteuttamistapa

Vastaanottopalveluiden ja työikäisten sosiaalipalveluiden palveluverkkoselvityksen ja sen pohjalta tehtyjen päätösten tavoitteena on vastata monikanavaisella palveluverkolla palvelutarpeeseen ja sen kasvuun, turvata yhdenvertaisten palveluiden saatavuus sekä varmistaa henkilöstön riittävyys. Lisäksi tavoitteena on hillitä kustannusten kasvua sekä luoda näkemys tarvittavista tiloista ja investoinneista.

Samanaikaisesti keväällä 2023 valmisteltiin palveluverkon kehittämisen yleisiä sekä palvelukohtaisia periaatteita, jotka hyväksyttiin aluevaltuustossa 14.8.2023. Sekä yleiset että avopalveluiden palvelukohtaiset periaatteet ovat olleet pohjana vastaanottopalveluiden ja työikäisten sosiaalipalveluiden palveluverkon valmistelussa. Valtuuston hyväksymät periaatteet ja kyseisten palveluiden esitettävät muutokset ovat linjassa keskenään.

Selvitys toteutettiin virkajohdon alaisuudessa konsulttiyhtiö Nordic Healthcare Group: n (NHG) ollessa valmistelun tukena. Valmistelussa käytettiin pohjana laajasti avoimen datan tilastotietoja mm. THL, Tilastokeskus, Sotkanet, Kela. Väestöanalyysit pohjautuvat Tilastokeskuksen väestötietoihin sekä Pirkanmaan liiton tekemän väestösuunnitteen tietoihin.

Valmistelua varten muodostettiin vastaanottopalveluista sekä työikäisten sosiaalipalveluista asiantuntijaryhmät. Työskentely eteni kevään aikana sekä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

---

palvelukohtaisissa että yhteisissä työpajoissa. Lisäksi pidettiin laajemmalle esihenkilöryhmälle vastaanottopalveluissa kaksi työpajaa ja työikäisten sosiaalipalveluissa yksi työpaja. Hyvinvointialueen johtoryhmä on ohjannut työtä.

Nykytilan kuvaus ja muutospaineet

Vastaanottopalveluja toimii tällä hetkellä 40 toimipisteessä, jotka eroavat asukasohjiltaan, käyntimääriltään sekä henkilöstömääriltään huomattavasti toisistaan. Palveluiden saatavuudessa sekä toimintamalleissa ja digitaalisten palvelujen käyttöasteissa on suuria eroja. Liikkuvia palveluja ei juurikaan kokonaisuudessa ole. Lääkäreitä ja hoitajia toimipisteissä on noin 820. Toimipisteissä toimivan henkilöstön määrä on kuitenkin huomattavasti suurempi, kun otetaan huomioon kaikki palvelut ja henkilöstö, joita toimipisteissä on.

Työikäisten sosiaalipalveluissa henkilöstöä on kaikkiaan noin 200 ja toimipisteitä on 27. Suuri osa toimipisteistä on henkilöstöltään hyvin pieniä. Sosiaalipalveluissa liikkuvia palveluja käytetään jo nykyisin, digipalveluita ei juurikaan ole käytössä. Palvelutarve vaihtelee eri alueilla esim. alueen asukkaiden sosioekonomisten taustojen mukaan.

Pirkanmaan väestön määrän kasvun myötä vastaanottopalveluiden palvelutarpeen ennustetaan kasvavan, erityisesti väestön ikääntyminen lisää palvelutarvetta. Valmistelussa tehtyjen ennusteiden mukaan käyntimäärät vastaanottopalveluissa kasvavat noin 6 % vuoteen 2035 mennessä. Työikäisten määrä Pirkanmaan väestösuunnitteen mukaan kasvaa maltillisesti, joten sillä ei ole merkittävää vaikutusta työikäisten sosiaalipalveluiden palvelutarpeeseen, yhteiskunnalliset suhdanteet voivat kuitenkin kysyntään vaikuttaa. Sosiaalipalveluiden palvelutarpeeseen vaikuttavat mm. asukkaiden sosioekonomiset tilanteet sekä yhteiskunnassa tapahtuvat muutokset. Molempien palveluiden haasteena on työvoiman saatavuus ja riittävyys tulevaisuudessa.

Palveluiden verkoston tavoitetila ja johtopäätökset

Pirkanmaalla palveluja tulee monimuotoistaa ja yhteensovittaa. Lähtökohtana valmistelussa on monikanavainen palveluverkko, jossa palvelut jakautuvat ns. kivijalkapalveluihin (fyysiset toimipisteet), liikkuviin palveluihin sekä digipalveluihin. Tavoitteena on muuttaa painopistettä digipalveluiden käyttöön, jos se on asiakkaan kannalta mahdollista. Vaiheittain toteutuvat muutokset edellyttävät joistakin vanhoista toimintatavoista luopumista.

Sosiaali- ja terveystalvelujen nykyistä selvästi kiinteämpi yhteistyö on keskeinen tulevaisuuden tavoite. Tätä tukee se, että vastaanottopalvelut ja sosiaalipalvelut jatkossa sijoittuvat pääosin samoihin tiloihin, jolloin asiakkaan palvelutarpeisiin voidaan vastata joustavasti, moniammatillista yhteistyötä hyödyntäen.

Valmistelu lähti asetetusta kolmesta skenaariosta: ei muutoksia, maltilliset muutokset ja laajemmat muutokset. Näistä työryhmät pitivät tulevaisuuden palveluverkon kehittämisessä parhaana vaihtoehtona laajempien muutoksien skenaariota, jossa palveluita keskitetään vahvoihin osaamiskeskittymiin ja samalla lisätään merkittävästi liikkuvia palveluja sekä digitaalisia palveluita. Samalla palveluverkkoa tiivistetään, jotta voidaan turvata toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävä palvelujen kokonaisuus maakuntatasoisena. Liikkuvilla palveluilla tuodaan palveluita lähelle asukkaita varsinkin haja-asutusseuduilla. Digitaalisten palveluiden käyttö laajenee.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Laajempien muutosten skenaariossa digitaalisten palveluiden osalta vuodelle 2035 tavoitteeksi asetettiin vastaanottopalveluissa, että jopa noin 60 % käynneistä hoituu digitaalisesti ja työikäisten sosiaalipalveluissa noin 40 %. Vastaanottopalveluiden osalta saadaan digipalvelujen käytöstä kokemuksia vuonna 2024 käynnistyvän digiklinikan myötä. Tavoitteita voidaan tarvittaessa myöhemmin tarkistaa.

Lähtökohtana pidettiin avopalveluiden palveluverkon kehittämisen periaatteiden mukaisesti, että sote-asemien optimaalisena väestöpohja olisi noin 20 000 -30 000 asukasta, kaikkialla hyvinvointialueella ei ko. väestöpohjaa kuitenkaan tavoitella, vaan palvelujen saavutettavuus otetaan huomioon.

Vastaanottopalveluiden sekä työikäisten sosiaalipalveluiden tulevaisuuden palveluverkon osalta esitetään, että vastaanottopalveluissa on käytössä 21 toimipistettä ja työikäisten sosiaalipalveluissa 13 toimipistettä. Työikäisten sosiaalipalvelut sijoittuisivat samoihin toimipisteisiin vastaanottopalveluiden kanssa yhtä toimipistettä lukuun ottamatta. Täten turvataan moniammatillinen yhteistyö ja helpotetaan asiakkaan arjen sujuvuutta, kun palvelut saa samasta paikasta. Lisäksi näiden ns. sote-asemien aukioloaikoja laajennetaan, mikä osaltaan parantaa palveluun pääsyä.

Liikkuvilla palveluilla täydennetään palveluita erityisesti haja-asutusseudulla, jossa julkinen liikenne on heikkoa. Muutoksia esitetään toteutettavaksi pitkällä aikavälillä ja hallitusti ottaen huomioon toimitilojen lisärakentamis- ja perusparannustarpeet.

Skenaarioiden mukaisista muutoksista on tehty vaikutusten arviointi, jossa on nostettu esiin vaikutuksia mm. asiakkaisiin, asukkaisiin, henkilöstöön, sidosryhmiin, ympäristöön ja maaseutuun. Lisäksi on arvioitu vaikutuksia talouteen.

Hyvinvointialueen strategian mukaisesti toiminnan kokonaisuudessa tavoitellaan noin kahden prosentin tuottavuuden lisääntymistä vuositasolla. Lähtökohta on huomioitu valmistelussa.

Jatkovalmistelu

Erytisryhmien asumispalveluiden palveluverkkoselvitys on käynnissä ja se tulee käsittelyyn aluehallitukseen 9.10.2023. Muiden avopalveluiden, lasten, nuorten ja perheiden palveluiden sekä ikäihmisten ja vammaisten palveluiden osalta työ jatkuu syksyn 2023 aikana. Syksyn työn myötä tarkentuvat sote-kampuksien ja sote-asemien palveluvalikoimat sekä millainen lähiasemaverkko tulevaisuudessa Pirkanmaalle esitetään. Lisäksi syksyn aikana käydään läpi muiden osakokonaisuuksista tehtyjen selvitysten kytkeytyminen sote-kampuksiin, sote-asemiin sekä lähiasemiin.

Palveluiden verkosto, vastaanottopalvelut ja työikäisten sosiaalipalveluiden suunnitelma sekä laaja materiaali, palveluiden verkoston suunnitelma ovat liitteenä.

Ehdotus

Esittelijä: Marina Erhola

Aluehallitus päättää

- merkitä vastaanottopalvelujen ja työikäisten sosiaalipalvelujen selvityksen tiedoksi,

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

- lähettää selvityksen laajalle kuulemiskierrokselle asukastilaisuuksiin, YT -elimelle, vaikuttamistoimielimille, valiokunnille ja aluehallituksen jaostoille,
- edellyttää, että selvitys ja siihen tehdyt täydennysehdotukset tuodaan aluehallituksen hyväksyttäväksi syyskuussa 2023. Lisäksi laaditaan erillinen kooste kuulemiskierroksen kommentteista.

Kokouskäsittely

Kokouksessa käytiin läpi päätöksentekoon liittyvät esteellisyydet, yhteisöjääviydet ja yleisjääviydet. Hallintolain 28.1 § 5 kohdan mukaan henkilö on esteellinen, jos hän on hallituksen, hallituneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenenä sellaisessa yhteisössä, joka on asianosainen tai jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa. Hallintolain 28.1 § 7 kohdan mukaan henkilö on esteellinen, jos luottamus hänen puolueettomuuteensa vaarantuu muusta erityisestä syystä. Hyvinvointialueella noudatetaan esteellisyysperusteiden arvioinnissa varovaisuusperiaatetta. Käsittelyn kohteena olevien suunnitelmien voidaan katsoa koskeva kuntien erityisiä etuja tai haittoja. Esteellisiä ovat Pirkanmaan kunnan- ja kaupunginhallitusten jäsenet. Esteellisyyden arvioinnissa ei ole merkitystä sillä, onko henkilö ollut päättämässä asiasta toisessa roolissa, vaan ratkaisevaa on kaksoisroolin olemassaolo. Esteellisyyden arvioinnissa on hyödynnetty Kuntaliiton ohjeistuksia sekä Hyvil Oy:n 19.5.2023 laatimaa (6/2023) lausuntoa.

Aluehallitus totesi Pekka Järvisen ja Arja Laitisen esteellisiksi §:n 206 ja 207 käsittelyissä edellä mainituin perustein. Hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkittiin, että varajäsen Atanas Aleksovski, Ulla Kampman, Perttu Jussila, Hanna Holma ja Jori-Pekka Träskbäck saapuivat kokoukseen §:n 206 ja 207 käsittelyiden ajaksi, Pekka Järvisen, Arja Laitisen, Olga Haapa-ahon, Katariina Pylsyn ja Marko Jarvan ollessa esteellisiä.

Merkittiin, että kokouksessa oli läsnä §:n 206 käsittelyn ajan avopalveluiden palvelulinjajohtaja Eeva Torppa-Saarinen, joka poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Hanna Holma teki muutosesityksen:

Aluehallitus päättää

- merkitä vastaanottopalvelujen ja työikäisten sosiaalipalvelujen selvityksen tiedoksi,
- lähettää selvityksen laajalle kuulemiskierrokselle asukastilaisuuksiin, YT-elimelle, vaikuttamistoimielimille, valiokunnille ja aluehallituksen jaostoille sekä sote-järjestöille ja Pirkanmaan kunnille
- edellyttää, että selvitys ja siihen tehdyt täydennysehdotukset tuodaan aluehallituksen hyväksyttäväksi syyskuussa 2023 ennen päätöksentekoa. Lisäksi laaditaan erillinen kooste kuulemiskierroksen kommentteista.

Milka Hanhela ja Jouni Sirén kannattivat esitystä. Puheenjohtaja totesi, että ehdotusta oli kannatettu, joten siitä on äänestettävä ja teki seuraavan äänestysesityksen: pohjaesitys JAA ja Holman muutosesitys EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Äänestyksessä annettiin 8 JAA- ääntä ja 4 EI- ääntä. Puheenjohtaja totesi pohjaehdotuksen tulleen hyväksytyksi äänin 8 - 4.

Äänestykset

Pohjaesitys JAA, Holman muutosesitys EI

Jaa

Leena Kostiainen
Kari-Matti Hiltunen
Ulla Kampman
Sari Tanus
Jori-Pekka Träskbäck
Jari Andersson
Hanna Laine
Atanas Aleksovski

Ei

Milka Hanhela
Jouni Sirén
Hanna Holma
Perttu Jussila

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esteellisyys

Erja Pelkonen, Marko Jarva, Lassi Kaleva, Olga Haapa-aho ja Katariina Pylsy ilmoittivat olevansa esteellisiä asian käsittelyssä (HL 28 § 1 mom 5 kohta, HL 28 § 1 mom 7 kohta) ja poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Aluehallitus totesi Pekka Järvisen ja Arja Laitisen esteellisiksi asian käsittelyssä (HL 28 § 1 mom 5 kohta, HL 28 § 1 mom 7 kohta) ja he poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Esteellisyydet todettiin.

Aluehallitus, 11.09.2023, § 224

Valmistelijat / lisätiedot:

Eeva Torppa-Saarinen, AVOPALVELUJEN PALVELULINJAJOHT, eeva.torppa-saarinen@pirha.fi
Arto Ranta, STRATEGIAJOHTAJA, arto.ranta@pirha.fi

Liitteet

- 1 Palveluiden verkosto, vastaanottopalvelut ja työikäisten sosiaalipalveluiden suunnitelma, sis. tekniset korjaukset
- 2 Laaja materiaali, Palveluiden verkoston suunnitelma, sis. tekniset korjaukset
- 3 2023 09 07 Pirha - Yhteenveto kommentaista (vo- ja työik. sos.palvelut vos kiirevo)
- 4 Lausunto - Vähän palveluita käyttävien valiokunta, vastaanottopalveluiden ja työikäisten sosiaalipalveluiden selvityksestä
- 5 Lausunto - Monipalveluvaliokunta, vastaanottopalvelujen ja aikuissosiaalityö#n selvityksistä#

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

- 6 Lausunto - Tulevaisuus- ja strategiavaliokunta, vastaanottopalvelujen ja työikäisten sosiaalipalvelujen selvityksestä
- 7 Lausunto - Hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuusvaliokunta, vastaanottopalveluiden ja työikäisten sosiaalipalveluiden palveluverkkoselvityksestä
- 8 Lausunto - Hyvinvointialueen nuorisovaltuusto, vastaanotto toiminnasta, työikäisten sosiaalityöstä, vuodeosastoselvityksestä sekä päivystys selvityksestä
- 9 Vammaisneuvoston kommentit koskien Pirkanmaan hyvinvointialueen vastaanottopalveluiden sekä työikäisten sosiaalipalveluiden palveluverkkoselvitystä
- 10 Vanhusneuvoston kommentit Pirkanmaan hyvinvointialueen vastaanottopalveluiden sekä työikäisten sosiaalipalveluiden palveluverkkoselvitykseen
- 11 Henkilöstöjaoston kommentit, Pirkanmaan hyvinvointialueen vastaanottopalveluiden sekä työikäisten sosiaalipalveluiden palveluverkkoselvitys
- 12 SuPerin näkemyksiä palveluverkon mahdollisiin muutoksiin 22.8.2023
- 13 Tehyn kommentit Yhteistoiminta elimen kokouksen 22.8.2023 § 71 ja § 72
- 14 Pöytäkirjan ote-Yhteistoiminta elin - 22.08.2023
- 15 Pöytäkirjan ote-Monipalveluvaliokunta - 22.08.2023
- 16 Pöytäkirjan ote-Vähän palveluita käyttävien valiokunta - 23.08.2023
- 17 Pöytäkirjan ote-Tulevaisuus- ja strategiavaliokunta - 31.08.2023
- 18 Pöytäkirjan ote-Hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuusvaliokunta - 24.08.2023
- 19 Tarkastamaton_Pöytäkirjan ote-Nuorisovaltuusto - 01.09.2023
- 20 Pöytäkirjan ote-Vanhusneuvosto - 28.08.2023
- 21 Pöytäkirjan ote-Vammaisneuvosto - 29.08.2023
- 22 Pöytäkirjan ote-Asiakkuus- ja laatujaosto - 04.09.2023
- 23 Pöytäkirjan ote-Konserni- ja toimitilajaosto - 05.09.2023
- 24 Pöytäkirjan ote-Henkilöstöjaosto - 06.09.2023

Aluehallitus päätti 21.8.2023 § 206 merkitä vastaanottopalveluiden ja työikäisten sosiaalipalvelujen selvityksen tiedoksi ja lähettää selvityksen laajalle kuulemiskierrokselle asukastilaisuuksiin, YT-elimelle, vaikuttamistoimielimiin, valiokunnille ja aluehallituksen jaostoille. Aluehallitus edellytti, että selvitys ja siihen tehdyt täydennysehdotukset tuodaan aluehallituksen hyväksyttäväksi syyskuussa 2023. Lisäksi laaditaan erillinen kooste kuulemiskierroksen kommentteista.

Selvityksen esittelyteksti on aluehallituksen käsittelyssä 21.8.2023. Selvitys on tämän pykälän liitteenä.

Komentointikierros on tuottanut runsaasti asukas- ja muita palautteita ja toimielimet sekä valiokunnat ovat antaneet lausuntonsa. Myös osa alueen kuntien kunnanhallituksista ja kuntajohtajista ovat antaneet kommenttinsa ja lausuntonsa. Selvityksiä on käsitelty asukastilaisuuksissa ja kuntajohtajakokouksissa, joista saadut palautteet ovat mukana kommentteissa.

Pykälän liitteenä ovat kaikki 6.9.2023 mennessä tulleet hyvinvointialueen jaostojen, valiokuntien, vaikuttamistoimielimien, YT -elimen ja henkilöstöjärjestöjen kommentit ja palautteet sekä pöytäkirjojen otteet. Kommentit voivat täydentyä vielä 7.9.2023 mennessä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Palvelujen verkostoston suunnitelmasta annetuista kommentteista, palautteista ja lausunnoista on valmistelussa kooste ja johtopäätökset jatkovalmistelua varten. Kooste ja johtopäätökset päivitetään kokousalustalle Pirheen torstaina 7.9.2023. Esittelijän päätösehdotus päivitetään tarvittaessa samalla esityslistalle.

Asukastilaisuuksia järjestetään yhteensä kuusi ajanjaksolla 29.8.-19.9.2023. Lisäksi Pirhan sivuilla asukkailla on mahdollisuus antaa suoraa palautetta palvelujen verkostosta pirha.fi/palaute -sivuston palautelomakkeella, palveluverkkosivulla tai toimipisteissä palautelomakkeella. Palvelujen verkostosta järjestetään erillinen kysely 7.9. - 24.9.2023 ja näiden vastaukset ovat käytettävissä 16.10.2023 alkavalla viikolla.

Palvelujen verkoston suunnitelmasta annettuja ja kirjaamon kautta tulleita kommentteja, palautteita ja lausuntoja viedään valmistelun aikana hyvinvointialueen nettisivulle [Palveluverkko - pirha.fi](http://Palveluverkko-pirha.fi), josta ne ovat saatavilla.

Jatkovalmistelussa hyödynnetään kommenttien, palautteiden ja lausuntojen yksityiskohtaiset palvelujen sisältöihin liittyvät ehdotukset. Aluehallitus päättää palvelujen verkostosta myöhemmin syksyllä 2023.

Ehdotus

Esittelijä: Marina Erhola

Aluehallitus päättää

- merkitä tiedoksi liitteenä olevaan selvitykseen annetut kommentit ja lausunnot sekä niiden perusteella laadittu kooste ja johtopäätökset huomioonotettavaksi jatkovalmistelussa
- oikeuttaa jatkamaan vastaanottopalvelujen ja työikäisten sosiaalipalvelujen valmistelua liitteenä olevan selvityksen pohjalta.

Kokouskäsittely

Kuultiin asiantuntijoina sairaalapalveluiden palvelulinjajohtaja Juha Kinnusta ja avopalveluiden palvelulinjajohtaja Eeva Torppa-Saarista. Torppa-Saarinen poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Hallintolain 28.1 § 5 kohdan mukaan henkilö on esteellinen, jos hän on hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenenä sellaisessa yhteisössä, joka on asianosainen tai jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa. Hallintolain 28.1 § 7 kohdan mukaan henkilö on esteellinen, jos luottamus hänen puolueettomuuteensa vaarantuu muusta erityisestä syystä. Hyvinvointialueella noudatetaan esteellisyysperusteiden arvioinnissa varovaisuusperiaatetta. Käsittelyn kohteena olevien suunnitelmien voidaan katsoa koskeva kuntien erityisiä etuja tai haittoja. Esteellisiä ovat Pirkanmaan kunnan- ja kaupunginhallitusten jäsenet. Esteellisyyden arvioinnissa ei ole merkitystä sillä, onko henkilö ollut päättämässä asiasta toisessa roolissa, vaan ratkaisevaa on kaksoisroolin olemassaolo. Esteellisyyden arvioinnissa on hyödynnetty Kuntaliiton ohjeistuksia sekä Hyvil Oy:n 19.5.2023 laatimaa (6/2023) lausuntoa.

Aluehallitus totesi Pekka Järvisen esteelliseksi §:n 224 käsittelyssä edellä mainituin perustein. Hyväksyttiin yksimielisesti.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Varajäsenet Hanna Holma, Veikko Vallin ja Atanas Aleksovski saapuivat kokoukseen §:n 224 ja 225 käsittelyiden ajaksi.

Varajäsenet Perttu Jussila, Jori-Pekka Träskbäck ja Ulla Kampman olivat läsnä kokouksessa.

Jarmo Takala saapui kokoukseen pykälän käsittelyn aikana.

Hanna Laine jätti toivomusponnen: "SDP:n hallitusryhmä edellyttää, että jatkovalmistelussa huomioidaan seuraavat asiat: Terveysasemien suunniteltu väestöpohja on tarkastettava ja huolehdittava, että riittävä palvelu on mahdollista tuottaa. Kiinteistöjen pohjatietojen oikeellisuus on tarkistettava. Asiointi ja kulkusuunnat tulee huomioida aidosti ennen nykyisen palvelun sulkemista, tulee korvaava palvelu olla selvillä asiakkaalla. Henkilökunnan saannin riittävyys uudistetuissa palveluissa on selvitettävä. Palveluverkkoon kohdistuvien toimenpiteiden taloudelliset vaikutukset tulee avata toimenpiteittäin. Kiirevastaanottojen määrä ja aukioloajat tulee olla suhteessa tarpeeseen." Hyväksyttiin yksimielisesti.

Milka Hanhela teki 1. lisäesityksen: "Aluehallitus edellyttää, että jatkovalmistelussa huomioidaan vaihtoehtona laajoille palveluverkkomuutoksille myös maltillisten muutosten skenaario sekä "välimallin" skenaario, jossa muutosten laajuus on maltillisen ja laajan skenaarion väliltä." Kannatus: Hanna Holma ja Jouni Sirén. Puheenjohtajan äänestysesitys: Hanhelan 1. lisäesityksen hyväksyntä JAA, lisäesityksen hylkäys EI. Hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 4 JAA- ääntä ja 9 EI- ääntä. Lisäesitys hylättiin.

Milka Hanhela teki 2. lisäesityksen: "Aluehallitus edellyttää, että ennen palveluverkkoa koskevaa päätöksentekoa aluehallituksen tietoon on tuotava kattavat, vertailukelpoiset arvioinnit eri muutosskenaarioiden vaikutuksista - hyvinvointialueen talouteen ja toimintaan, - muiden palveluiden kysyntään ja kuormitukseen, huomioiden vaikutukset mm. erikoissairaanhoidon ja ensihoidon tarpeeseen, sekä - palveluiden yhdenvertaisuuteen ja saavutettavuuteen eri asukasryhmien näkökulmasta." Kannatus: Hanna Holma ja Jouni Sirén. Puheenjohtajan äänestysesitys: Hanhelan 1. lisäesityksen hyväksyntä JAA, lisäesityksen hylkäys EI. Hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 4 JAA- ääntä ja 9 EI- ääntä. Lisäesitys hylättiin.

Hanna Holma teki lisäesityksen: "Aluehallitus edellyttää, että jatkovalmistelussa huomioidaan pirkanmaalaisten oikeus yhdenvertaisiin sote-palveluihin niin, että jokaisen hyvinvointialueen jäsenkunnan alueella on vähintään yksi lähipalvelupiste myös tulevaisuudessa." Kannatus: Milka Hanhela, Jouni Sirén ja Sari Tanus. Puheenjohtajan äänestysesitys: Holman lisäesityksen hyväksyntä JAA, lisäesityksen hylkäys EI. Hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 4 JAA- ääntä ja 9 EI- ääntä. Lisäesitys hylättiin.

Äänestykset

Hanhelan 1. lisäesityksen hyväksyntä JAA, lisäesityksen hylkäys EI

Jaa

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Perttu Jussila
Milka Hanhela
Hanna Holma
Jouni Sirén

Ei

Hanna Laine
Sari Tanus
Ulla Kampman
Leena Kostiainen
Kari-Matti Hiltunen
Jari Andersson
Jori-Pekka Träskbäck
Atanas Aleksovski
Veikko Vallin

Hanhelan 2. lisäyksesityksen hyväksyntä JAA, lisäyksesityksen hylkäys EI

Jaa

Milka Hanhela
Hanna Holma
Jouni Sirén
Perttu Jussila

Ei

Hanna Laine
Ulla Kampman
Kari-Matti Hiltunen
Leena Kostiainen
Jari Andersson
Jori-Pekka Träskbäck
Sari Tanus
Atanas Aleksovski
Veikko Vallin

Holman lisäyksesityksen hyväksyntä JAA, lisäyksesityksen hylkäys EI

Jaa

Milka Hanhela
Hanna Holma
Jouni Sirén
Sari Tanus

Ei

Jari Andersson
Hanna Laine
Leena Kostiainen
Ulla Kampman
Jori-Pekka Träskbäck
Kari-Matti Hiltunen
Perttu Jussila
Atanas Aleksovski
Veikko Vallin

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lisäksi aluehallitus hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

SDP:n hallitusryhmä edellyttää, että jatkovalmistelussa huomioidaan seuraavat asiat: Terveysasemien suunniteltu väestöpohja on tarkastettava ja huolehdittava, että riittävä palvelu on mahdollista tuottaa. Kiinteistöjen pohjatietojen oikeellisuus on tarkistettava. Asiointi ja kulkusuunnat tulee huomioida aidosti ennen nykyisen palvelun sulkemista, tulee korvaava palvelu olla selvillä asiakkaalla. Henkilökunnan saannin riittävyys uudistetuissa palveluissa on selvitettävä. Palveluverkkoon kohdistuvien toimenpiteiden taloudelliset vaikutukset tulee avata toimenpiteittäin. Kiirevastaanottojen määrä ja aukioloajat tulee olla suhteessa tarpeeseen.

Esteellisyys

Erja Pelkonen, Lassi Kaleva, ja Katariina Pylsy ilmoittivat olevansa esteellisiä asian käsittelyssä (HL 28 § 1 mom 5 kohta, HL 28 § 1 mom 7 kohta, kunnanhallituksen jäsen) ja poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Esteellisyydet todettiin. Aluehallitus totesi Pekka Järvisen esteelliseksi asian käsittelyssä (HL 28 § 1 mom 5 kohta, HL 28 § 1 mom 7 kohta, kunnanhallituksen jäsen, yleisjäviys) ja Järvinen poistui kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Aluehallitus, 20.11.2023, § 318

Valmistelijat / lisätiedot:

Eeva Torppa-Saarinen, AVOPALVELUJEN PALVELULINJAJOHT, eeva.torppa-saarinen@pirha.fi

Liitteet

- 1 Vastaanottopalveluiden ja työikäisten sosiaalipalvelujen palveluiden verkoston suunnitelma
- 2 Yhteenveto lausunnoista ja kommentteista
- 3 Asukaskyselyraportin tulokset

Vastaanottopalvelujen suunnitelman valmistelun tausta ja valtion ohjaus

Aluevaltuuston hyväksymä hyvinvointialuestrategia määrittää pitkän aikavälin tavoitteet ja palvelustrategian ylätasoinen linjaukset vuosille 2023–2025. Strategian neljä tärkeintä ovat ihminen, yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut, hyvinvoivat työntekijät sekä yhdessä yhteentoimiva hyvinvointialue.

Aluehallitus hyväksyi strategian toimeenpano-ohjelman 14.2.2023. Toimeenpano-ohjelma muodostaa kokonaisuutena toiminnallisen uudistamisohjelman. Strategian toimeenpano-ohjelmaan sisältyy merkittäviä erillisiä kokonaisuuksia, joista päätetään hallintosäännön määrittämin päätösvaltuuksin. Näitä kokonaisuuksia ovat strategiset ohjelmat ja suunnitelmat, joihin kuuluvat palvelujen verkoston suunnitelmat ja palvelulinjakohtaiset toimeenpanosuunnitelmat. Toimeenpano-ohjelma ja siihen sisältyvät ohjelmat ja suunnitelmat luovat raamit ja tiekartan Pirkanmaan hyvinvointialueen ensimmäisen aluevaltuustokauden toiminnalle. Toimeenpano-ohjelma muodostaa erittäin merkittävän välineen systemaattisen muutoksen mahdollistamiseksi. Ohjelman tavoitteena on palvelujärjestelmän taloudellinen ja

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

---

toiminnallinen kestävyys ja investointikyky tulevaisuuden kannalta välttämättömiin kohteisiin.

Hyvinvointialueella on lakiin perustuva velvollisuus vastata lailla säädettyjen tehtävien hoitamisesta, hyvinvointialueen asukkaan laissa säädettyjen oikeuksien toteutumisesta ja palvelukokonaisuuksien yhteensovittamisesta sekä järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta sekä tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä.

Hyvinvointialueille myönnetään valtion rahoitusta hyvinvointialueen asukasmäärän, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarvetta kuvaavien tekijöiden, asukastiheyden, vieraskielisyyden, kaksikielisyyden, saaristoisuuden, saamenkielisyyden, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimien ja pelastustoimen riskitekijöiden perusteella hyvinvointialueiden rahoituslain mukaisesti. Hyvinvointialue päättää saamansa valtion rahoituksen kohdentamisesta tehtäviensä hoitamiseen.

Hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Palvelut on toteutettava yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina palvelukokonaisuuksina sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita. Palveluja voidaan koota hyvinvointialueen alueella suurempiin kokonaisuuksiin silloin, kun palvelujen saatavuus ja laadun turvaaminen edellyttävät erityisosaamista tai kalliita investointeja tai kun palvelujen tarkoituksenmukainen, kustannusvaikuttava ja tehokas toteuttaminen edellyttävät sitä.

Ohjaavat ministeriöt sosiaali- ja terveysministeriö (STM), valtiovarainministeriö (VM) ja sisäasianministeriö (SM) ovat antaneet hyvinvointialueelle tiukat velvoitteet huolehtia talouden tasapainottamisesta. Pirkanmaan hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelmalla ja siihen sisältyvillä palvelureformeilla on merkittävä rooli ministeriöiden kanssa käytävissä ohjausneuvotteluissa. Valtiovarainministeriö on myös korostanut toimeenpano-ohjelmien tärkeyttä hyvinvointialueiden talouden tasapainottamisessa.

Pirkanmaan hyvinvointialueen, STM:n, VM:n ja SM:n ohjausneuvottelussa 27.10.2023 ministeriöt ovat antaneet ohjeet, joissa edellytetään, että Pirkanmaan hyvinvointialue jatkaa määrätietoisesti palvelureformin toimeenpanoa. Lisäksi VM:n lisälainavaltuuksia koskevassa hallintopäätöksessä 2.11.2023 investointien rahoitukseen tarvittava lisälainan myöntäminen on sidottu siihen, että hyvinvointialue päättää talouden tasapainottamisohjelmasta ja käynnistää sen toimeenpanon. Päätöksen mukaan ohjelman tulee sisältää vuosittaiset euromääräiset tulosta ja lainanhoitokykyä kuvaavat tavoitteet, joiden toteutumista seurataan. Tasapainottamistavoitteen tulee olla sellainen, joka varmistaa hyvinvointialueen lainanhoitokyvyn ja mahdollisuuden järjestää lakisääteiset palvelut. Tasapainottamisohjelma tulee toimittaa valtiovarainministeriölle 29.12.2023 mennessä. [Valtioneuvoston päätös Pirkanmaan hyvinvointialueen vuoden 2024 lainanottovaltuuden muuttamisesta](#)

Aluehallitus on 11.9.2023 osavuosisikatsauksen (1-6/2023) yhteydessä todennut, että talouden tilannekuva on huonontunut merkittävästi. Aluehallitus on päättänyt, että talouden tasapainottaminen edellyttää palvelurakennereformin jatkamista.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Lähtökohtana talouden tarkastelulle on vähintään 2 % vuosittaisten tuottavuushyötyjen löytäminen. Aluehallitus on päättänyt 42 miljoonan euron säästötavoitteesta vuodesta 2024 alkaen.

Valmisteluprosessi

Strategian toimeenpano-ohjelman kärjen ”yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut” alatavoitteen ”eheä ja monikanavainen palveluiden verkosto” alla toteutettiin hyvinvointialueen vastaanottopalveluiden ja työikäisten sosiaalipalveluiden palveluiden verkostoa koskeva selvitys kevään 2023 aikana.

Palvelujen uudistamisen ja palvelujen verkoston suunnittelun pohjaksi aluevaltuusto hyväksyi 14.8.2023 (69 §) palveluverkon kehittämisen periaatteet. Periaatteet sisältävät palvelujen verkoston kehittämistä linjaavat yleiset periaatteet sekä palvelukohtaiset palvelujen verkoston kehittämisen periaatteet. [Palveluverkon kehittämisen periaatteet | Pirkanmaan hyvinvointialue \(cloudnc.fi\)](#)

Aluehallitus päätti 21.8.2023 § 206 merkitä vastaanottopalveluiden ja työikäisten sosiaalipalveluiden palveluiden verkoston selvityksen tiedoksi ja lähettää sen laajalle kuulemiskierrokselle.

Toimielinten, valiokuntien ja vaikuttamistoimielinten kuulemisen lisäksi vastaanottopalveluiden ja työikäisten sosiaalipalveluiden palveluiden verkoston selvitystä esiteltiin kuudessa asukastilaisuudessa.

Asukkailla oli mahdollisuus antaa palautetta palveluiden verkostosta Pirkanmaan hyvinvointialueen internetsivuilla tai toimipisteissä palautelomakkeella. Myös osa alueen kuntien kunnanhallituksista ja kuntajohtajista antoi kommenttinsa ja lausuntonsa selvitykseen. Selvitystä käsiteltiin myös kuntajohtajakouksissa.

Aluehallitus käsitteli 11.9.2023 § 225 selvitykseen annetut kommentit ja lausunnot, ja oikeutti jatkamaan vastaanottopalveluiden ja työikäisten sosiaalipalveluiden palveluiden verkoston valmistelua selvityksen pohjalta. Lisäksi aluehallitus hyväksyi jatkovalmistelua varten seuraavan toivomusponnen:

”Terveysasemien suunniteltu väestöpohja on tarkastettava ja huolehdittava, että riittävä palvelu on mahdollista tuottaa. Kiinteistöjen pohjatietojen oikeellisuus on tarkistettava. Asiointi ja kulkusuunnat tulee huomioida aidosti ennen nykyisen palvelun sulkemista, tulee korvaava palvelu olla selvillä asiakkaalla. Henkilökunnan saannin riittävyys uudistetuissa palveluissa on selvitettävä. Palveluverkkoon kohdistuvien toimenpiteiden taloudelliset vaikutukset tulee avata toimenpiteittäin. Kiirevastaanottojen määrä ja aukioloajat tulee olla suhteessa tarpeeseen.”

Asukkaiden kuuleminen, muut lausunnot ja kommentit

Suunnitelman jatkovalmistelussa on hyödynnetty kommenttien ja lausuntojen yksityiskohtaisia palveluiden sisältöihin liittyviä ehdotuksia.

Hyvinvointialue toteutti kesäkuussa 2023 asiakaskyselyn, jonka tulokset on raportoitu aluehallitukselle. Tämä kysely on ollut mukana aluevaltuuston päättäessä palveluverkon kehittämisen periaatteista. Sen jälkeen on toteutettu muita asukaskyselyjä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Palvelujen verkostosta järjestettiin asukaskysely 7.9.- 24.9.2023. Kyselyn johtopäätökset ja vastaukset ovat liitteenä.

Asukaskyselyyn vastasi yhteensä 5531 asukasta. Vastaajista yli 80-vuotiaita oli yhteensä 400 ja heistä kolmasosa vastasi verkossa. Alle 30-vuotiaat asukkaat olivat tässä kyselyssä aliedustettuina. Vastaajia oli huomattavan paljon niistä kunnista, joihin esitettyjen suunnitelmien mukaan ei jäisi omaa sote-asemaa. Kyselyjen perusteella hyvinvointialueen palveluihin ollaan edelleen varsin tyytyväisiä. Kouluarvosana 7,64 on pysynyt samana tammikuussa 2022 tehdystä mittauksesta lähtien. Lähes kaikki vastaajat olivat käyttäneet palveluita kuluneen vuoden aikana. Asukkailla on huolta erityisesti lähipalveluista sekä palvelujen saavutettavuudesta ja saatavuudesta. Lähipalvelun rinnalla asukkaat kokevat tärkeäksi, että tietoa saa helposti ja hoitoon pääsee nopeasti ja sujuvasti. Myös digipalveluja toivotaan käyttöön mutta ne eivät sovellu aivan kaikille.

Asukkailta saadut kommentit painottuvat palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden kysymyksiin. Yhdenvertaisuuden toteutumisesta eri puolilla Pirkanmaan hyvinvointialuetta kannetaan laajasti huolta. Myös sote-uudistuksen keskeisenä tavoitteena olleen perusterveydenhuollon vahvistamisen ei koeta esitetyillä toimenpiteillä toteutuvan. Kommenteista välittyy huoli palveluverkon harvenemisen mahdollisista kielteisistä seurausvaikutuksista kansalaisten, erityisesti sairaimpien ja ikääntyneiden arkeen. Myös kysymykset myöhemmin käsittelyyn tulevien peruspalveluiden, kuten neuvola- ja ikäihmisten palveluiden, nivoutumisesta vastaanottopalveluiden ja työikäisten sosiaalipalveluiden kokonaisuuksiin nousevat palautteista esiin. Toisaalta toiminnalliset ja taloudelliset ongelmat tiedostetaan, mutta keinoja ja kohdennuksia vaaditaan arvioitavaksi uudelleen. Mahdollisesti vähenevistä fyysisistä lähipalveluista toivotaan huolellista vaikutusten arviointia, ja korvaavista digi- ja liikkuvista palveluista konkreettisia suunnitelmia ennen fyysiseen palveluverkkoon kohdistuvia toimenpiteitä. Myös henkilöstön asemasta, jaksamisesta ja osallistumismahdollisuuksista muutoksessa kannetaan huolta.

Kokonaisuutena kyselyistä sekä muista lausunnoista ja kommenteista voidaan todeta, että yleisesti lausunnoissa ja kommenteissa nousee esille alueen, seutukunnan ja/tai kunnan imagoon, elinvoimaan ja aluetaloudellisiin seikkoihin liittyvät huomiot, etenkin etäisyksiltään ja väestökehitykseltään haastavimmissa hyvinvointialueen osissa. Yhtäältä perusterveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden saavutettavuus asukkaille ja toisaalta alan työpaikkojen saatavuus nähdään merkittäviksi vetovoimatekijöiksi esimerkiksi muuttopäätöksiä tehtäessä.

Aluehallituksen toivomusponnen sisältämät asiat on otettu valmistelussa huomioon muun muassa seuraavasti:

- Suunnittelun pohjana on ollut Pirkanmaan liiton maltillinen ja seudullinen väestöennuste. Jatkovalmisteluna tätä väestöennustetta päivitetään vastaamaan paremmin kuntien tekemiä väestöennusteita.
- Henkilöstön riittävyyden varmistamiseksi on yhteistoimintaneuvotteluissa työnantajan puolelta esitetty henkilökunnan työssäkäyntialueiden laajentamista.
- Tarvittaessa osa palvelusta hankitaan edelleen vuokratyönä, mutta sen osuutta vähennetään.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

- Yhtenäinen hoidon tarpeen arviointi sekä toiminnan yhdenmukaistaminen ja kiinteä yhteistyö sairaalapalvelujen sekä pelastus- ja ensihoidon kanssa tuovat myönteisiä talousvaikutuksia.
- Kiinteistöjen kuntoarviot on tarkistettu Pirkanmaan hyvinvointialueen tilapalveluiden toimesta siten, että yhdellä kiinteistölle on annettu yksi kuntoluokka. Myös Nokian uusi sote-asema on otettu huomioon.

Valmistellut esitykset

Pirkanmaan perustason vastaanottopalvelujen kokonaisuus muodostuu sote-kampuksilla sijaitsevista sote-aseamista, muista sote-aseamista, lähiasemista sekä liikkuvista ja digipalveluista. Väestön kannalta kokonaisuus muodostuu näiden keskinäisestä ja toisiaan täydentävästä palvelujen verkostosta. Palveluja tuotetaan sekä omana että ostopalveluna. Tässä aluehallituksen päätösesityksessä ovat suunnitelmat sote-kampuksilla sijaitsevista sote-aseamista, muista soteasemista sekä liikkuvien palvelujen pilotoinnista.

Suunnitelmat lähiasemista, lasten, nuorten ja perheiden palveluista, suun terveydenhuollon palveluista, osasta vammaisten palveluja ja kuntoutuksen palveluista ovat valmistelussa ja tuodaan päätettäväksi myöhemmin.

Valmistelun pohjalta esitetään seuraavaa suunnitelmaa:

Sote-kampuksilla sijaitsevat sote-asemat: Hatanpää, Sastamala ja Valkeakoski.

Muut soteasemat: Akaa, Hämeenkyrö, Kangasala, Lempäälä, Nokia, Mänttä-Vilppula, Parkano, Pirkkala, Orivesi, Virrat, Ylöjärvi sekä Tampereella Hervanta, Lielahdi, Linnainmaa, Tammelakeskus, Tesoma, Tipotie.

Yhteispäivystys ja kiirevastaanotto: Yhteispäivystys (A) jatkuu Acutassa ja Valkeakoskella. Näiden lisäksi kiirevastaanottoa järjestetään kolmella eri toimintalaajuudella seuraavasti.

B Laaja kiirevastaanotto, joka on avoinna arkisin klo 8–20, viikonloppuisin ja arkipyhinä klo 10–18

- sijaitsee sote-asemilla, joissa on laajempi aukioloaika
- samassa kiinteistössä aina lähisairaalan osasto

C Kiirevastaanotto, johon liittyy mahdollisuus vuodeosastohoitoon

- sijaitsee muilla sote-asemilla, joissa on lähisairaaloiden osasto
- palvelee väestön tarpeen mukaisesti päiväaikaan arkisin klo 8–16(18)

D Kiirevastaanotto

- sijaitsee niillä sote-asemilla, joissa ei ole lähisairaalan osastoja
- palvelee väestön tarpeen mukaisesti päiväaikaan ma-to klo 8–16(18) ja pe 8–15 (18) samalla periaatteella kuin taso C
- ensihoito ei kuljeta potilaita

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Edellä mainitut kiirevastaanotot sote-asemilla:

- Laaja kiirevastaanotto (B): Hatanpää, Nokia, Sastamala, Virrat ja Ylöjärvi
- Kiirevastaanotto (C): Hämeenkyrö, Kangasala, Lempäälä, Mänttä-Vilppula, Parkano, Pirkkala ja Orivesi.
- Kiirevastaanotto (D): Akaa, Tampereella Hervanta, Lielähti, Linnainmaa, Tammelakeskus, Tesoma ja Tipotie.

Lähiasemakonsepti ja sen palveluvalikoima tuodaan päätöksentekoon alkuvuodesta 2024, kun kaikki avopalveluiden, lasten, nuorten ja perheiden palveluiden sekä vammaispalveluiden (vammaissosiaalityö) kuulemiskierrokset on tehty ja niistä saadut palautteet on analysoitu.

Liikkuvien palveluiden pilotti käynnistyy vuoden 2024 alussa seuraavilla paikkakunnilla: Kuru, Luopioinen ja Punkalaidun. Pilotin suunnittelu tehdään yhdessä alueen asukkaiden /asiakkaiden kanssa. Pilotissa liikkuva palvelu korvaa nykyisen toiminnan valituissa pilottikohteissa. Pilotissa hyödynnetään syksyllä 2023 käynnistyneen liikkuvien SoTe-tiimien tuloksia.

Alueellisten ja kansallisten pilottien sekä digi-palveluista saatavien kokemusten perusteella päätetään Pirkanmaalle soveltuvista, fyysiset palvelupisteet korvaavista palveluista ja säilyivistä lähiasemista syksyn 2024 mennessä. Liikkuvat palvelut tukeutuvat sote- ja lähiasemien toimintaan.

Vastaanotot on suunniteltu alkuvaiheessa ajanvarauksella toimiviksi, ja niitä voidaan järjestää nykyisissä sotekiinteistöissä tai kuntien kanssa sovituissa yhteispalvelupisteissä. Vastaanoitoilla voidaan hyödyntää etädiagnostiikkaa ja vierianalytiikkaa sekä avata tarvittaessa videoyhteys muille ammattilaisille. Lisäksi otetaan käyttöön sosiaalityöntekijän etävastaanotot.

Selvyyden vuoksi alapuolella kuvataan sote-kampuksilla sijaitsevien sote-asemien, muiden sote-asemien ja liikkuvien palvelujen palveluvalikoima. Kuvaukset ovat suuntaa-antavia.

Sote-asema:

- Lääkäreiden vastaanotto ja etävastaanotto
- Sairaanhoidajan/asiantuntijasairaanhoidajan vastaanotto ja etävastaanotto
- Kiirevastaanotto määrittelyn mukaisesti (tasot B, C ja D)
- Aikuisten ennaltaehkäisevät terveyspalvelut
- Perustason mielenterveys- ja päihdepalvelut
- Avokuntoutuksen palvelut
- Kliiniset tukipalvelut
- Röntgen- ja ultraäänitutkimukset (Tampereella vain Hatanpäällä)
- Fimlabin tuottamat laboratoriopalvelut (sote-asemalla tai sen läheisyydessä)
- Aikuissosiaalityön palvelut joko kiinteästi tai liikkuvana palveluna sote-asemalle
- Suun terveydenhuollon palvelut (pääsääntöisesti sote-aseman yhteydessä tai sen läheisyydessä)

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Sote-kampuksella sijaitsevan sote-aseman palveluvalikoima: (edellä mainittujen lisäksi):

- Perusterveydenhuollon laajempi toimenpidepoliikklinikka
- Sovittuja erikoisalapoliklinikoita (erikoissairaanhoidon lähipalveluna)
- Laiteintensiivisiä tutkimuksia (mm. mahasuolikanavan tähystystutkimukset ja kliiniset rasituskokeet)
- Laajat lähisairaaloiden osastokeskittymät
- Laajat kliinisten tukipalveluiden aukioloajat mahdollisia

Liikkuvien palveluiden palveluvalikoima:

- Lääkärin ja hoitajan vastaanotto
- Terveystenhoitajan vastaanotto
- Mielenterveys- ja päihdetiimien vastaanotto
- Fysioterapeutin vastaanotto
- Aikuisten sosiaalipalvelut
- Suun terveydenhuollon mobiilihoitoyksikön palvelut muun muassa kouluilla

Keskeiset johtopäätökset

Palvelujärjestelmän uudistamiselle on Pirkanmaalla selvä tarve. Mahdollisista toiminnan muutoksista ollaan kuitenkin huolissaan. Vaikutusten arviointi auttaa ennakoimaan päätösten merkitystä. Hyvinvointialueuudistuksen lainsäädännön valmistelun yhteydessä on tehty laaja vaikutusten arviointi. Tämän lisäksi on tehty laaja alueellinen vaikutusten arviointi, joka huomioi myös Pirkanmaalla nopeasti huonontuneen henkilöstön saatavuustilanteen sekä täsmentyneen rahoitusraamin.

Lähi vuosina väestörakenteen muutokset lisäävät järjestelmään kohdistuvaa painetta voimakkaasti. Nykyisellä palvelurakenteella on vaikea vastata muuttuviin palvelutarpeisiin. Palveluverkon vaiheittainen kehittäminen on välttämätöntä, jotta yhdenvertaiset palvelut ja palveluiden saatavuus vastaanottopalveluissa ja työikäisten sosiaalipalveluissa Pirkanmaan hyvinvointialueella pystytään turvaamaan. Liikkuvien palveluiden pilotin myötä kerätään lisätietoa palveluiden tuottamisen tueksi.

Peruspalvelujen ja vastaanottopalveluiden kehittyminen mahdollistuu ja palvelut päivittyvät myös siten että Pirkanmaalle muodostuu perinteisten fyysisten palvelujen rinnalle digitaalisten ja liikkuvien palvelujen verkosto. Uusia palveluja otetaan käyttöön vaiheittain ja varmistetaan alueen asukkaille yhdenvertaiset ja tarpeenmukaiset palvelut.

Yhteistoimintaneuvottelut

Aluehallitus on käynnistänyt yhteistoimintaneuvottelut 11.9.2023. Tämän pykälän esitykset ovat sisältyneet päättyneisiin yhteistoimintaneuvotteluihin. Aluehallitus päättää erillisellä päätöksellä neuvottelujen perusteella mahdollisesti toimeenpantavista henkilöstövaikutuksista ja toimenpiteistä 20.11.2023.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Liitteenä vastaanottopalveluiden ja työikäisten sosiaalipalvelujen palveluiden verkoston suunnitelma, kooste kommenttien yhteenvedosta ja asukaskyselyraportin tulokset.

Lisäksi oheismateriaalina on aluehallituksen 11.9. käsittelyssä ollut vastaanottopalveluiden ja työikäisten sosiaalipalveluiden palveluiden verkoston suunnitelma, jonka pohjalta jatkovalmistelu on tehty.

Ehdotus

Esittelijä: Marina Erhola

Aluehallitus päättää

- hyväksyä liitteenä olevan Pirkanmaan hyvinvointialueen vastaanottopalvelujen ja työikäisten sosiaalipalvelujen suunnitelman,
- todeta, että aluehallitus tarkistaa suunnitelmaa tarvittaessa,
- saattaa palveluverkon periaatteiden pohjalta hyväksytyyn suunnitelman tiedoksi aluevaltuustolle 15.1.2024 talousarvion ja -suunnitelman 2024–2026 käsittelyn yhteydessä.

Kokouskäsittely

Hallintolain 28.1 § 5 kohdan mukaan henkilö on esteellinen, jos hän on hallituksen, hallituneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenenä sellaisessa yhteisössä, joka on asianosainen tai jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa. Hallintolain 28.1 § 7 kohdan mukaan henkilö on esteellinen, jos luottamus hänen puolueettomuuteensa vaarantuu muusta erityisestä syystä. Hyvinvointialueella noudatetaan esteellisyysperusteiden arvioinnissa varovaisuusperiaatetta. Käsittelyn kohteena olevien suunnitelmien voidaan katsoa koskeva kuntien erityisiä etuja tai haittoja. Esteellisiä ovat Pirkanmaan kunnan- ja kaupunginhallitusten jäsenet. Esteellisyyden arvioinnissa ei ole merkitystä sillä, onko henkilö ollut päättämässä asiasta toisessa roolissa, vaan ratkaisevaa on kaksoisroolin olemassaolo. Esteellisyyden arvioinnissa on hyödynnetty Kuntaliiton ohjeistuksia sekä Hyvil Oy:n 19.5.2023 laatimaa (6/2023) lausuntoa.

Aluehallitus totesi Pekka Järvisen esteelliseksi §:n 317 ja 318 käsittelyissä edellä mainituin perustein. Hyväksyttiin yksimielisesti.

Varajäsenet Atanas Aleksovski, Hanna Holma, Perttu Jussila, Jori-Pekka Träskbäck ja Veikko Vallin saapuivat kokoukseen §:n 317 ja 318 käsittelyiden ajaksi.

Varajäsen Ulla Kampman oli läsnä kokouksessa.

Kuultiin asiantuntijoina sosiaali- ja terveysjohtaja Taru Kuosmasta ja toimialuejohtaja Sari Mäkistä. Mäkinen poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Hanna Holma teki muutosesityksen:

"Aluehallitus päättää

- hyväksyä liitteenä olevan Pirkanmaan hyvinvointialueen vastaanottopalvelujen ja työikäisten sosiaalipalvelujen suunnitelman. *Lisäys:* Alueelliseen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

---

palvelutarpeeseen vastaava palvelutoiminta turvataan vähintään niin pitkään kuin korvaavat palvelut ovat pilotin kautta hyväksi havaitut ja valmiina."

Kannatus: Jouni Sirén. Puheenjohtajan äänestysesitys: Pohjaesitys JAA, Holman muutosesitys EI. Hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 10 JAA- ääntä ja 3 EI- ääntä. Muutosesitys hylättiin.

Merkittiin tekninen korjaus esittelytekstiin: kohtaan C Kiirevastaanotto lisättiin sana **arkisin**.

C Kiirevastaanotto, johon liittyy mahdollisuus vuodeosastohoitoon

- sijaitsee muilla sote-asevilla, joissa on lähisairaaloiden osasto
- palvelee väestön tarpeen mukaisesti päiväaikaan **arkisin** klo 8–16(18)

Varajäsenet Atanas Aleksovski, Hanna Holma, Veikko Vallin, Perttu Jussila ja Jori-Pekka Träskbäck poistuivat kokouksesta pykälän käsittelyn jälkeen.

Äänestykset

Pohjaesitys JAA, Holman muutosesitys EI

Jaa

Leena Kostiainen
Veikko Vallin
Jari Andersson
Hanna Laine
Ulla Kampman
Kari-Matti Hiltunen
Sari Tanus
Jori-Pekka Träskbäck
Perttu Jussila
Atanas Aleksovski

Ei

Hanna Holma
Jouni Sirén
Milka Hanhela

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esteellisyys

Olga Haapa-aho, Lassi Kaleva, Katariina Pylsy ilmoittivat olevansa esteellisiä asian käsittelyssä (HL 28 § 1 mom 5 kohta, HL 28 § 1 mom 7 kohta, kunnan/ kaupungin hallituksen jäsenyys) ja poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Aluehallitus totesi Pekka Järvisen esteelliseksi asian käsittelyssä (HL 28 § 1 mom 5 kohta, HL 28 § 1 mom 7 kohta, kunnan/ kaupungin hallituksen jäsenyys) ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Esteellisyydet todettiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Nähtävillä Pirkanmaan hyvinvointialueen verkkosivulla pirha.cloudnc.fi 23.11.2023

Otteen oikeaksi todistaa

Tampere
24.11.2023

Katri Lielahi
HALLINTOASSISTENTTI

Tiedoksianto asianosaiselle

Päätös on lähetetty sähköpostitse 24.11.2023

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Pirkanmaan hyvinvointialue 24.11.2023 klo 15:11. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Oikaisuvaatimus

§318

Oikaisuvaatimusohje

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä hyvinvointialueen jäsen (Laki hyvinvointialueesta 142 §).

Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen (Laki hyvinvointialueesta 142 §).

Oikaisuvaatimus on toimitettava Pirkanmaan hyvinvointialueen kirjaamoon viimeistään oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Pirkanmaan hyvinvointialue, kirjaamo
Postiosoite: PL 272, 33101 Tampere
Käyntiosoite: G-rakennus, Nivelkatu 5, 1. krs, kirjaamo
Sähköpostiosoite: kirjaamo@pirha.fi

Huom. Sähköpostitse ei suositella lähetettävien henkilötietoja tai salassapidettäviä tietoja sisältäviä viestejä.

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin kello 9.00–14.30.

Oikaisuvaatimuksen voi tehdä myös hyvinvointialueen sähköisessä asiointissa: www.pirha.fi/sahkoinen-asiointi (Asioi hallinnon kanssa).

Oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Päätöksen sähköistä tiedoksiantoa varten tekijä voi ilmoittaa sähköpostiosoitteensa.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä. Oikaisuvaatimuksen tulee olla perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen edellä mainitun kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Hyvinvointialueen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettamisestä, kolmen päivän kuluttua sähköpostin lähettamisestä tai saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Tiedoksiantopäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona virastot ovat suljettuna, valitusasiakirjat saa toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.